

**DIENES
ESZTER**

EMLÉK

Lábszagú estében
dülöngő kunhalom,
elmorzsolt, vén mesék,
feldúcolt holnapok.

Ház egy álom mellett,
árokpart, sok gyerek,
elhajló asszonyok,
megbékélt részegek.

Tarisznyás koldusok,
félrevert szombatok,
kocsmagóz zátonyán
megfogant angyalok.

Térdzoknik ünnepe,
aprópénz élire,
két forint mozira,
mázsa fa télire.

Hunyt-egek, túrt bajok,
egyszer-volt fellegek,
„Apádholkódorog?”,
„Nyakamonhánygyerek?”.

Csíp a csóka   vak a varjú
Komámasszony   elveszett a gyűrű
Dob szerdára   bab péntekre
Csütörtökön   hol van a szerelem

JENEI GYULA

FOTÓALBUM EGY FEKETE LYUKRÓL

Dienes Eszter: *Emlék*

A Hild József tervezte, s az Alföld katedrálisaként is emlegetett klasszicista kunhegyesi református istenháza tornyaira 1844 nyarán helyezték föl a Kálvin-csillagokat. A templom vetekedik a debrecenivel. Ezerkétszáz ülőhely, de ötezren is beférnek. Dupla karzat, huszonhat méteres belmagasság, az ablakokon besüt a nap, káprázta-tóan fehér falak, vasárnap délután, pár évvel ezelőtt. A szószék alatt a CarPEDIgNem játszik még egy régebbi formációjában; kunhegyesi kötődésű költők szövegeit zenésítették meg, adják elő. Dienes Eszter versét (*Anyám a halottasházban*) Dézsi Darinka énekl: „Pléhasztalon leterítve, akár az oltár... / Hamuszín számból felszakad a zsoldár, / s lehull, akár főnről a bomba... / Tebened bízunk / eleitől fogva.” Hangszerkiosztás: dob, gitárok, basszusgitár, két ének; az egyik dalba orgonán becsatlakozik a kántor, valamint a református egyházi kórus. Az *Emlék* című vers is elhangzik. Az együttes vezetője, Karap Zoltán (lapunk szerzője is) azt mondja, ez a legtöbbször játszott számuk, s amikor utcazenéltek, erre a dalra dobták az emberek a legtöbb pénzt.

De ki az a Dienes Eszter, akinek talán csak Lator László adott díjat, s akiről Ilia Mihály (akinek alaposabb ismerője kevés lehet a magyar irodalomnak) ezt írta egyik levelében (amikor az *Esőben* egy bővebb versválogatást közöltünk a költőnőtől): „Dienes Eszter »terra incognita«-val ismerkedtem. Be kell vallanom, alig tudok róla valamit, most pótolom. Itt-ott olvastam írását, de nem állt előttem sem személye, sem írói egyénisége igazán. (...) [N]em kis megdöbbenéssel látom, hogy egy irodalmi »valaki« rejtőzik a név mögött, és utána kell nézнем írásainak.”

Dienes Eszter 1949-ben született. A kunhegyesi szegénységéből a törökszentmiklósiig jutott. Közben legjobb verseivel beírta magát a magyar líra élvonalába. Csak ezt kevesen tudják. A hetvenes évek közepétől publikált, de viszonylag ritkán. Őt (alig vagy annál is rosszabbul terjesztett) kötete jelent meg; ezek közül az egyik gyűjteményesnek, az utolsó válogatottnak tekinthető, ám az első három versanyagában is vannak átfedések. Dienes leggyakoribb témái: a kunhegyesi kisvilág, a gyerekkor, a szerelem. Emlékeit újra és újra átszötte pillanatnyi élethelyzetén, hangulatain. Költeményei tobzódnak a képekben, elégikusságukon átsüt a nyers érzés. Olykor humoros, (ön)ironikus rövid verseket is írt. 2014-ben halt meg.

Sokféleképpen lehet költőnek lenni, érvényes, jó verset írni. Lehet tanulni a szakmát, vannak használható verstanok, s most már költőiskolák, írótáborok is. Lehet okos, korszerű szövegeket barkácsolni – és vannak őstehetségek. Dienes Eszter poeta natus volt, igaz, valahol ő is tanulta a költészetet: irodalomórákon, vagy amikor kisiskolásként hosszú regényeket olvasott föl szüleinek (édesapja analfabéta volt), meg a *János vitézt*, a *Toldit*. És falta önszorgalomból a verseket. József Attilát, Radnóti, Jeszenyint. Tejtestvére volt a költészet. A ritmusok, a rímek, a képek: családtagjai. Persze sokféle család van. A mintaszerű, boldog családok, mint tudjuk,

mind hasonlók egymáshoz. De nagyregényt vagy verset írni csak a boldogtalanokról lehet, mert azokban ismerünk magunkra. Dienes versei otthonosak, belakhatók.

Az *Emlék*: tömény Kunhegyes, tömény gyerekkor. Hatvanfokos líra. Könnybe lábad tőle az ember szeme. Ez a vers olyan, mint egy fotóalbum. Kinek konkrét emlék, kinek nosztalgikus bolyongás a múltban. Fortepan. De ebben az a szörnyű, vagy inkább teljesen természetes, hogy a vers olyan múltat ábrázol, ami sosem múlik el, mert semmi nem változik, csak a díszletek és a szereplők cserélődnek.

Van ebben a versben minden szép és jó: vén mesék, álmok, holnapok, sok gyerek, angyalok, ünnepek; de valamennyi lefokozható, köznapivá, közönségessé tehető egyetlen jelzővel. A napszak itt egyszerűen este, nem pedig fennkölt est, nem „lágyan takaró / fekete sima bársonytakaró”, hanem: lábszagú. A kunhalmokat, amelyeket Illyés Gyula a mi katedrálisainknak nevezett (már megint a katedrálisok, csak ezek nem kőből, nem is Nagy László-i káromkodásból, hanem földből épültek-lettek), vagyis ezeket az ő- vagy határhalmokat, temetkezőhelyeket belengik a legendák, s valami kopott méltóságot kölcsönöz nekik a történelem, ám a Dienes-versben csak rossz részekként dülöngélnék. Még talán a mesékben sem lehet teljesen megmerítkezni, feloldódni, mert azok is közönyös tengeriszemekként potyognak a többi közé, a holnapok pedig, amiknek a reményt kellene fölmutatniuk, majdnem ránk szakadnak, majdnem agyonnyomnak. Lesz-e az élire állított aprópénzből kenyér, szalonna, cipő, kabátka, tűzifa – vagyis enivaló, ruha és annyi kis meleg, hogy ne kelljen fagyoskodni télen?

Micsoda életképek, milyen jellegzetes sorsok! Hány év, hány utcasor, településrész történetei sűrűsödnek pár sorba árokparton felnőtt kölykökkel, tányérgörgésekkel, veszekedésekkel!? Micsoda sorstragédiák: konfliktusok, egymás mellé kényszerült életek, elhajlások, zabigyerekek, sírig hurcolt sérelmek vagy lassú megbékélések! Mindezek mögé képzeljünk szekérgörgést, tyúkkárálást, kutyaugatást, trágya- és szénaszagot! Dinnyeszagot, kolbászszagot, lecsószagot, az udvari vécék szagát.

Kunhegyesi vagyok, bő évtizeddel később magam is ott nőtem föl, ahol Dienes Eszter. Nagyon homályosan mintha emlékeznék számkivetett szerencsétlenekre, egy bolond öregasszonyra, akinek hűgyszagú fekete szoknyája messziről büzlött, s talán egy tarisznyás koldusra is, de az is lehet, hogy őt már csak későbbi elbeszélésekből kopírozom régi emlékeim közé. Igen, neve is van, Karmazsin bácsi. Megtalálom egy régi interjúban, amit Eszterrel készítettem pont a hatvanadik születésnapján. Arról beszélt épp, hogy gyerekkorában merre laktak: „Tizennégy éves koromig az államosított Karmazsin-házban. Karmazsin bácsi nagygazda volt, olyan százholdas. De lehet, hogy kétszáz. Akkoriban kuláknak nevezték, sokáig én is így mondtam. A főtér sarkán állt a házuk, ahol most a takarékszövetkezet van. A cukrászdával volt határos az udvara. Kár, hogy elbontották. Gyönyörű múzeumot lehetett volna ott berendezni. Karmazsin bácsi a ház középső részén húzódott meg a feleségével, Juliska néniével, aki pipázott. Eredeti öregasszony volt. Karmazsin bácsit úgy hívtuk,

gazduram. Mindig kérdeztem, gazduram itthon van-e, bemehetek? Mert gazduram nem kedvelte, hogy bejárom hozzájuk, Juliska néni viszont nagyon szeretett. Gyönyörű faragott bútoraik voltak, plüssfoteljeik. Hatalmas lexikonokra is emlékszem, később kezembe akadt közülük egy, már főiskolás koromban. Révai. Sírhatnékom volt, mert akkor már tudtam, milyen érték, de bizony a többi tizenvalahány kötet az udvari vécében végezte. Ötvenöt körül gazduramékat kitették a saját házukból egy pici parasztlakba. Már iskolás koromból emlékszem, borzasztó élmény, ahogy jött velem szembe az utcán Karmazsin bácsi, a hátán átvetve a tarisznya, abba pakolta, amit koldult. Akkorra már megvakult, bottal járt, az arcát meg föltartotta az égnek. Láttam a két világtalan szemét, erre nagyon emlékszem.”

Térdzoknik ünnepe: igen, amikor a kislányok és kisfiúk évnitóra vagy évzáróra mennek. Esetleg félig tilosban járva valami templomi ünnepre. Bémálkozásra. Vagy a zömmel református településen inkább konfirmációra. Mennyi gyermeki készülődés tartozik egy ilyen fehér térdzoknis ünnephez! S a mozi, az is ünnep volt. Az első sorokba két forintért lehetett jegyet venni.

De az ünnepnél több volt a hétköznap: a bajok, a fellegek. Hány feminista, családi erőszakról szóló novellát lehetne manapság írni abból az élményanyagból, amit Dienes négy sorba sűrít! „Húnyt-egek, túrt bajok, / egyszer-volt fellegek, / »Apádholkódorog?«, / »Nyakamönhánygyerek?«”

Ez az „Apádholkódorog?” nekem is megvan anyám hangján, csak az én apám nem kocsmába járt, hanem csavarogni szeretett, beszélgetni bolt előtt, piacon, utcasarkon. A másik kérdés nincs meg, nem lehet, mert egyke vagyok.

Az *Emlék* című vers olyan, mint egy fotóalbum. Minden sora egy-egy fénykép, s amire fókuszál, az fekete lyuk töménységű. Tulajdonképpen bizonyos szemszögből érzékelve csupa kétségbeejtő pillanat vagy elnyúló állapot megjelenítése, érzékeltetése. Minden olyan vidéki benne. Atavisztikus. Barbár. Körmendi Lajos egyik kedvenc szavával: barbarikumí. Másrészt viszont, aki benne van, annak ez az élete. Mi ebben nőttünk fel. (Más kérdés, hogy akik idegenkednek ettől a világtól, ezektől az emberektől, azoknak az élete sem nagyon más. Legfeljebb a díszletek...) Vagyis ez a világ otthonos, élhető. Talán azért is, mert emlék. A gyerekkor emlékezete. Amíg valóság volt, természetes lehetett, megszokott, de amint múlttá vált, már csak konstrukció, amilyenné az emlékezet éppen újragondolja, újraírja.

Dienes versében az idő nemcsak múló napokként érzékelhető, de értékszembesítő tényezőként is. Mert ez a felnőtté válás verse is. A hiányé. Az akolmelegbe, a gyerekkorba (olyan volt, amilyen) nincs visszatérés.

Az utolsó négy sor szétroncsolja, átírja, összekeveri, kifordítja a kézcsipegető, ilyen-olyan kis gyerekmondókat és az erotikus töltetű, talán a sámánidőkből eredeztethető szerelmi ráolvasást, a „szita, szita péntek”-et. Kiemel az emlékből, és könnyörtelenül a mába helyez. A szerelemcsütörtök helyett csak a kérdés marad: „Csütörtökön hol van a szerelem”.

Az a világ, amelyben megtörtént a gyerekkor, persze nem múlt el, csak kinőttünk belőle – máshonnan látjuk, másként érzékeljük. Most mások gyerekkora történik benne. De a vén mesék, a zátonyok, a fellegek ugyanazok. Vagy hasonlók. A jövőnk pedig feldúlva. S jó, ha nem szakad ránk.

JÓNÁS TAMÁS

EMLÉKROMBOLÓ

Fénytelen ritmusát lüktető éjszaka.
Anyu, a testednek nem maradt testszaga.
Álmokat izzadó ébrenlét közepén
lavórba köpködjük tudónket, te meg én.

Széles az éhezés szögletes mosolya.
Alattunk hízik a köpetes pocsolya.
Ablak és ajtó bár résnyire, levegő
nem jár, a kis konyha kozmoszban lebegő.

Veri az ecset a falakat, az apu
jövőket festeget, fekete alapú
hófehér félelmet, rákot a gyomorba,
különben fájdalmas éhséget korogna.

Messiás követel hitet, a családom
gazdag, gaz gádzsóktól átkokat harácsol.
Elgázolt kutyaként nyüszít a becsület,
üdvökben dúskálók nyalják a sebüket.

Nem maradt múltunknak vigasza, tanúja.
Nincstelen Isten az örömünk tanulja:
sehonnan jöttünk, és eltűnünk egészen.
Tanuljon meg hinni bennünk, ha merészel.

KOPRIVA NIKOLETT

TAVASZ, NYÁR, ŐSZ, TÉL

Tavasszal az emlék egy öregasszonyba bújik.
A ház előtti padon ül, nézi
a poros árokpartot.
Naphosszat a jelennel felesel.
Lába duzzadó farönk, szeme sárga ablak,
éjjel molylepkék szállják.

Nyáron az emlék tarisznyás koldus.
A kocsmá küszöbén szivarozik,
életét skandalálja a járókelőknek;
hogymint harminc éve eltűnt gyűrűjét keresi;
felsorolja elveszett gyerekei nevét.
Kézfejére kéregkesztyűt köt az idő.

Ősszel az emlék sárga kert.
Minden reggel gyerekek futják körbe,
eltapossák a régi csipkebokrot.
A bogarak felkapaszkodnak lábaikon,
bőrük alá másznak. Isten holtan
hever egy fűzfa árnyékában.

Télen az emlék kéményfüstös utcakép,
felcserélődnek benne napok és napszakok.
Aki kimegy, köhög a füsttől.
A hideg hónapokig lakja a falut,
kék végtagokkal, elnyújtott léptekkel,
angyal képében
viszi magával a fázó öregeket.

DARVASI LÁSZLÓ

ÉN VIDÁM SZÜLŐFÖLDEM

Ha a dolgok változnának,
úgy értem, változna a lényegük,
más lenne az esszenciájuk,
akkor másként is
kellene nevezni őket.
Nem hívhatom úgy a templomot,
hogymint templom, istenháza,
ha nem templomként szolgál.
Ha van benne isten, akkor persze templom,
de ha nincs, akkor micsoda.
Ha az ember eszik az emberből,
még ember marad, de ha kihányja.
Ki az, aki öklendezik, és mi az, amit kihánytak.
Az én nevem is micsoda.
Voltam, aki voltam, megváltoztam,

nevem ugyanaz.
Megismersz, de nem is én vagyok.
Te ki vagy?
Nem a kedvről van szó,
a tavaszként, stoppolt őszként
szállongó hangulatról,
hanem a lélek mélyében lakó
örök megváltoztathatatlanról,
arról, ami elkárhozni sem tud,
de megváltani is képtelenség.
Van egy ilyen részed, tudom.
Van egy ilyen részem.
És akkor itt van a szülőföld,
mert végtére is róla beszélek,
a vége nincs utcákat
végigkolduló árokpartról,
a traktornyomban csillanó
helybéli manökenkörömről,
a föld nyárfáinak ezüst szoknyás soráról,
a Tisza árterének zöldszalag-vadonjáról,
a szántáspor részeg táncáról,
a ráncról, a korcról, a tarackról,
a recsenésekkel beszélgető testekről,
az emberről. A fájdalomról.
A fájdalmat nem mi hoztuk ide,
nem is fogjuk elvinni sem,
és aki helyettünk jön majd,
az éppúgy továbbadja,
mint ahogy mi kaptuk, adtuk, vettük,
tessék.
Ingyen kaptad, csak a használat drága.
Az út menti Jézus-keresztre,
mint egy haragos ruha,
fölfut az idő repkénye, és úgy beborítja,
hogy csak egy szempár süt ki a gyilkos
parazita zöldből,
látlak.
Tudom, miben mesterkedsz, ember,
de nyugodj csak bele, fájni fog mindig.
Szesszel, pénzzel, húásával húsodba
nőtt társsal, anélkül,
mindegy.
Ha lenne isten,
ezt biztos nem tette volna a fiával,

a képmásával, a kis bogárként
kapaszkodó emberi lényel.
Ha lenne isten,
biztosan nem így kalkulált volna,
nem ennyi véletlent és érdemtelen
hozott volna a heti vásárba.
Ha lenne isten,
a szőke lánycombok sápadt
gyönyörűségéből nem
hízna vérekes sonka.
A vízfesték kék kisfiúszeme se
hunyna fekete irigységgé, hogy
amikor a magáét számolja,
a másét is sorba veszi mindig,
enyém, tiéd, enyém, tiéd.
Ha lenne isten, ostorral, szíjjal tovább
űzne innen, és nem azt
mondaná, bízva bizzál, küzdj,
hanem hogy takarodj,
semmi keresnivalód itt nincsen,
hacsak az nem, hogy bebizonyítsd,
azért vagy ember,
hogy bármit megtehessenek veled,
kiteríthetnek, mint a lőtt vadat,
etethetnek, hogy bármit elviselj,
és hogy te is bármit elkövethess.
Semmi sem lesz egészen pontos,
csak a nem szűnő, a mindig hű árnyként
veled járó fájdalom.
Ez így, azt hiszem, rendben is.
Minden kócos, elnagyolt, tévesen kimért,
minden tévedt vagy rontott, elhibázott,
de a fájdalom korrekt.
Királynőm, harapj.
Királynőm, öltözz az aszály
naplementéjébe, és mutasd magad.
Harapj, harapj.
Ami fáj itt, az tökéletes.
Ami fáj, azon nem változtatsz,
nincs benne köszönet, sem tanulság.
Ha a dolgok változnának, akkor.
De hát miért változnának, ha

változni is fáj. És ha megváltozna,
akkor is éppúgy, éppen így fájna.
Nevem a nevem maradt,
neved a neved maradt,
a ház pedig, hol néha összefutunk,
annyira fáj az ürességtől, hogy
össze se roskadhat soha.

OLÁH ANDRÁS

[TOLVAJ SZÍV]

Dienes Eszter emlékének

tolvaj szív gúnykacaj
– üres a tarisznyád –
kocsmagóz utcazaj
tört szét egy kalitkát

részeg az árokpart
ugatnak a kutyák
cigány az alkonyat
dobj le minden ruhát

Ladányit nem érted
– Isten kakukktojás –
szívedben eltévedt
egy cinkos suttogás

izzik a holdkaréj
átírja álmodat
ne sírj a holnapért
az is csak másolat

angyali kárhozat
üldözi gyilkosát
– mit ér az áldozat
ha nincs aki megbocsát

LÉTVÁGYAJÁRÓK

FECSKE CSABA

MÁSIK EMLÉK

(Dienes Eszternek odaátra)

Apám a kocsmában
viseltes ruhában
bort iszik a pultnál,
én szótlánul vártam,

hogy mennénk már haza,
leszállt az éjszaka,
türelmetlenül vár
biztosan a mama.

Félrebillent kalap,
gyűrött hold az égen.
Az én drága apám
szűz józan már régen,

nem szorít magához,
nem kér bambit nekem,
de az ő szívével
élem az életem.

Világéletemben
apám lánya voltam,
az ő kisleánya
vagyok most is, holtan.

**MEZEY
KATALIN**

LÁMPAOLTÁSRA HAJNAL

Dienes Eszter emlékére

Aztán egyszer csak jön a lámpaoltás,
kialszanak a rózsaszínű felhők,
kormosak az aranyszélű fodrok,
elszürkül, ami eddig ragyogott.

Aztán egyszer csak megérkezik a hajnal,
kigyúlanak a rózsaszínű felhők,
aranylanak a kormos szélű fodrok,
felragyog, ami eddig szürke volt.

**JUHÁSZ
TIBOR**

RÉSZESÜLÉS

Úgy beszélt velük, akár a bőrbetegekkel,
és én foltokat kezdtem látni a járomcsontok körül.
Gyakrabban kaptak oda.
Ahogy csillapítani akarták a viszketést,
amit a körülöttük rajzó szemcsék tehettek
igazán elviselhetetlenné, egyre több
szennyeződést kentek az ábrázatukra.
A vetőmaggal teli zsákokból felverődött por
meggyűlt a cipekedés durva ráncaiban,
és barna csomók sarjadtak belőle
a rakodófelügyelő szüntelen kiabálása alatt.
Az indulatszavak, azt hiszem,
így változtatnak a vonásokon.

VASS
TIBOR

A SZENTI-MEDENCÉBEN HALLOTTAM

Dianás

Berekfürdőn egy medencét egymás közt nyuggernek hívunk, sokan kacskaringósként is emlegetik; én Szent-medencének is nevezem, a tíz éve elhunyt Szent Ernő emlékére, akivel 2002-ben, első ottjártamkor, a Berekfürdői Író táborban (ma Berekfürdői Körmenyi Lajos Író tábor) szobatársak voltunk. Szent Ernővel Dienes Eszterről ebben a medencében beszélünk először.

Enyhül a lég.
Mingyán dél. De mér ősz? De mér hűl, mér dül,
mér züll le a nyár?
Nyárzöldéből nyárzüllde? De hülyül az ember,

mér? Hála ősz? Renyhül,
enyvül a szél, a ragacsos. Tenger színöböl.
Minden a leghalóbb rendben. Egyedül

Eszter,
a kapatos
képes kótyagost kócsagossal kikeverni
a kora-ősz enyhe-nyár
fordított színeként.
Utánozhatatlan. Utánőszhetetlen is, nézzem meg jól,
ezért mondja Szent, hogy vagyunk szín,
s hogy szenteltek. Szentinelt

néznek a társalkodó tévéjén az utánőszhetetlenek,
akkora, mint egy gulyáságyú, nem a társalkodóról beszélek.

Berekfürdő és Dienes
képes úgy fordítva csinálni mindent, hogy lég a déllel,
hűl a zülllel komplikál. Ebből én

annyit értek, hogy a medencében
a tó egy lyukas kompjáról beszélnek,
azt mondják, menthetetlen vagyok, folyton süllyedőkész.

Minek arra a kis tóra komp?
Ha ilyeneket kérdek, a következő körben is én fizetem a révést.
A rívást fizetem ma is, Szent tíz éve hal meg, Dienes nyolc.
Az ősz fogaral.

Sebeket össze-, napokat szétzavar,
akármit érthetni ez alatt,
ha a rendelések így hangzanak el újabb körökként. A doki

nem rendel, a mankóidó lejár.
„És nincsenek meg a fogaim ismét”,
Eszter szólít, induljak újra neki a keresésnek,
egyelőre nekem legjobb a szemem. Egyenlőrért hallok,
a fülem szar tehát. De hisz tavaly is ezt csináltam.

A magas fűben Eszterfogat keresni másodjára is élvezetes,
csakhogy másodjára ő már nem kísér.
Nem jön velem mutatni, kábé a fű hol harapott belé.
Mégfürdetem. Közös szobájukban melengeti Ildikó, a Rékasy,
onnan utasítanak, melyik lehet az irány,
hacsak fürdetés közben nem a kukába dobtam,
amit elvittek hajnalban a munkások.
Na ne, fogakra azért vigyázni még tudok. Szüleimét is visszaadják
az égetés előtt, a hamvasztás szó itt kerül be a szótárba.

Berekfürdő attól is szép,
hogy kiürül,
s előre látom, ott kik miben fürdetnek.
Nem csak tejure, vajra gondolok.

S szép az is, hogy ott halvan Eszter a múltakkal,
lyukas komp,
fjordítva. Máshol halnak meg ugyan,
de majdnem Bereken. Fürdőzs, szól bele Fecske.

Fecske mindig jókor szól bele. Dőzsöl az ősze.
(Hogy esze dörzsölt, az alkatos.)
Tudja, hogy a világon majdnem minden dél
Bereken megyen a legszebb végbe.
A nap mingyán lemegyen, holnapra másik komp lyukad.
Az olyan süketeknek, mint én, a majdnem a fontos,
a majd nem itt,
a köd- és kádfürdők dokirendelésre.

A doki itt polgi,

én meg szokás szerint vagyok oda a fordított színekért,
s ahogyan Szentí sítja,
ő ott a tényleg nem dajánás herecegnő. Hanem az Eszter
ő, párizsi balesetekről álmodó haja-más.

Megértem végre a különbséget sósorszesz
és borsószed,
haja és fésűje közt.

Dienest dianásnak Fecske kezdi először említeni,
Körmendi Lajos után szabadon,
aztán Szentí jön ugyanezzel
egy bereki bor- vagy korsószedés közben.

A mesék utolsó szavait utáltam mindig is.
S boldogan éltek, míg meg nem haltak.

ZALÁN TIBOR

LÉK M-NEK

(ad notam Dienes Eszter)

Estében lábszagú múltjára gondolt amikor
dülöngélő kunhalmokon morzsolták jövőjük
idegen emberek Akik ha lehettek volna
De nem lettek Mert a részegek és a megbékélt
istenek elülték előlük az árokpartot
Hol van a szerelem verte félre a taknyát az
angyal Tarisznás koldus a kocsma kék zátonyán

Tarisznás kék koldus a kocsma zátonyán Angyal
kit a szerelem taknya félrevert S énekelnek
az istenek az árokpartokon a békétlen
részegeknek Kik ha lehettek de nem lehettek
Voltak Idegen emberek múltjukat morzsolók
Jövőjük bezápuzt kínhalmokon dülöngél Ott
lábszagú a gondolat Akár egy újabb homály

**VÖRÖS
ISTVÁN**

ELMÉK

Észszagú estében
sose jön unalom.
Észszerű, vén mesék,
képek a falakon.

Ész mellett másik ész,
világpart, kikötő,
elhajló gondolat,
hullámzó téridő.

Olvasni félretolt
tanulás, iskola.
Kételyek zátonyán
nem akadsz meg soha.

Tutajon sodródhatsz
zsenitől zseniig,
szellemi örvényük
olvasni kényszerít.

Tárt szemmel veszed a
bizonytalan tudást,
de mégis megérted,
pedig az nem szokás.

Élvezed, követed,
versekbe bezuhansz.
Újformán jössz elő,
ahogyan oly sokan.

Nem lehet kudarcos –
belőled művész lesz,
hisz átformálhatod
simán az egészet,

más agyát elkéred,
más versét elveszed,
olvasod, gondolod,
micsoda élvezet,

magaddá formálsz,
mindazt, mi eddig volt,
a világ kibírt már
sok ilyen karambolt.

ölelekek
ereje